

Zemljište nije izloženo visokom sadržaju teških metala osim u neposrednoj blizini termoelektrane Bitolj, gde postoji mala površina obradivog zemljišta sa prisustvom samog pepela sa deponije, ali zabeleženo je zagađenje vazduha česticama koje sadrže teške metale, izjavio je profesor Prirodno-matematičkog fakulteta Trajče Stafilov. On je zajedno sa Centrom za istraživanje i informisanje o životnoj sredini „Eko-svest“ bio uključen u istraživanje o kontaminaciji teškim metalima i radiokativnosti izazvanih radom TE Bitolj, sprovedeno putem analize uzoraka zemljišta, mahovine i prašine iz oblasti oko termoelektrane.

Mahovina je najbolji bioindikator zagađenja vazduha, jer ima sposobnost da zadrži vrlo sitne čestice i tokom godina se hrani iz vazduha, zbog čega je veoma dobar pokazatelj. Rezultati su pokazali da u blizni TE Bitolj i na velikoj površini u gradu Bitolju imamo izloženost teškim česticama zadržanim u mahovini, sa povećanom koncentracijom određenih teških metala, kao što se arsen, kadmijum, bakar, hrom, nikl i cink, u poređenju sa drugim regionima u Makedoniji. U pepelu deponovanom u TE Bitolj, koncentracija ovih teških metala je veća. To znači da imamo disperziju ovih čestica iz TE Bitolj, pošto se pepeo deponuje na otvorenom i raznosi putem vetra, objašnjava profesor Stafilov.

Prema dobijenim rezultatima, dnevno se na deponiju odlaži 150 tona pepela, a deo se raznosi u okruženje.

Ono što zabrinjava je povećana radioaktivnost pepela. Poznato je da prilikom sagorevanja lignita, pepeo koji se dobija i deponuje ima povećanu radiokativnost. Instituta za javno zdravlje Skoplje uradio je analize na veliki broj izotopa, uranijum 238, radijum 222, torijum itd, pepela i zemljišta u okolini TE Bitolj, čak i jednog uzorka sa Pelistera. Tri od pet uzoraka pokazalo je povećanu radioaktivnost i povećan broj radioizotopa u pepelu, u odnosu na zemljište, rekao je Stafilov.

Prema njegovim rečima neophodno je preduzeti mere za sprečavanje disperzije ovih čestica u vazduh, a mere će biti preporučene u završnom izveštaju o projektu.

Mere se odnose na sprečavanje disperzije, odnosno pokrivanje ili drugi način za se smanji mogućnosti raznošenja prašine po okolini. Radioaktivnost nije visoka, ali u skladu sa pravilima o radioaktivnom otpadu, indeks zračenja je blizu maksimalno dozvoljenih vrednosti. Pitanje je da li će se ova deponija deifinisati kao deponija radioaktivnog otpada ili ne. Postoji indicija da je potrebno dodatno ispitivanje i dodatna zaštita, kaže Stafilov.

Prema najnovijim istraživanjima u pet zemalja Balkana, Makedonija ima najzagađeniji vazduh. U poređenju sa više od trista termoelektrana u Evropi, TE Bitolj je na drugom mestu po štetnim emisijama, kaže predstavnica Saveza za zdravlje i životnu sredinu Vlatka Matković Puljić.

Makedonija: Istraživanje pokazalo prisustvo teških metala u zemlji i vazduhu u okolini TE Bitolj

Prvo mesto zauzima termoelektrana na Kosovu.